

Міністерство освіти та науки України
Одеський національний політехнічний університет
Херсонський політехнічний коледж

Презентація

на тему: “Метод та методика
економічного аналізу”

Виконала: студентка 361 групи
Мілова Юлія

Перевірила: викладач економічних дисциплін
Комліченко О.О.

Херсон 2014

План

1. Метод економічного аналізу.
2. Величини, що використовуються в економічному аналізі.
3. Способи обробки економічної інформації
4. Поняття “моделювання” та “модель”.
Типи факторних моделей.
5. Способи перетворення факторних моделей.

1. Метод економічного аналізу

Метод економічного аналізу – це спосіб комплексного вивчення, вимірювання та узагальнення впливу факторів на результати діяльності підприємства, шляхом обробки даних обліку і звітності з метою підвищення ефективності діяльності підприємства.

Методика економічного аналізу – це сукупність способів та прийомів дослідження діяльності підприємства.

В основі методики лежать загальні методи пізнання:

Дедукція

- від результатів до причин; від загального до конкретного

Індукція

- від причин до результатів; від часткового до загального

Деталізація (або аналіз)

- спосіб дослідження частини в цілому

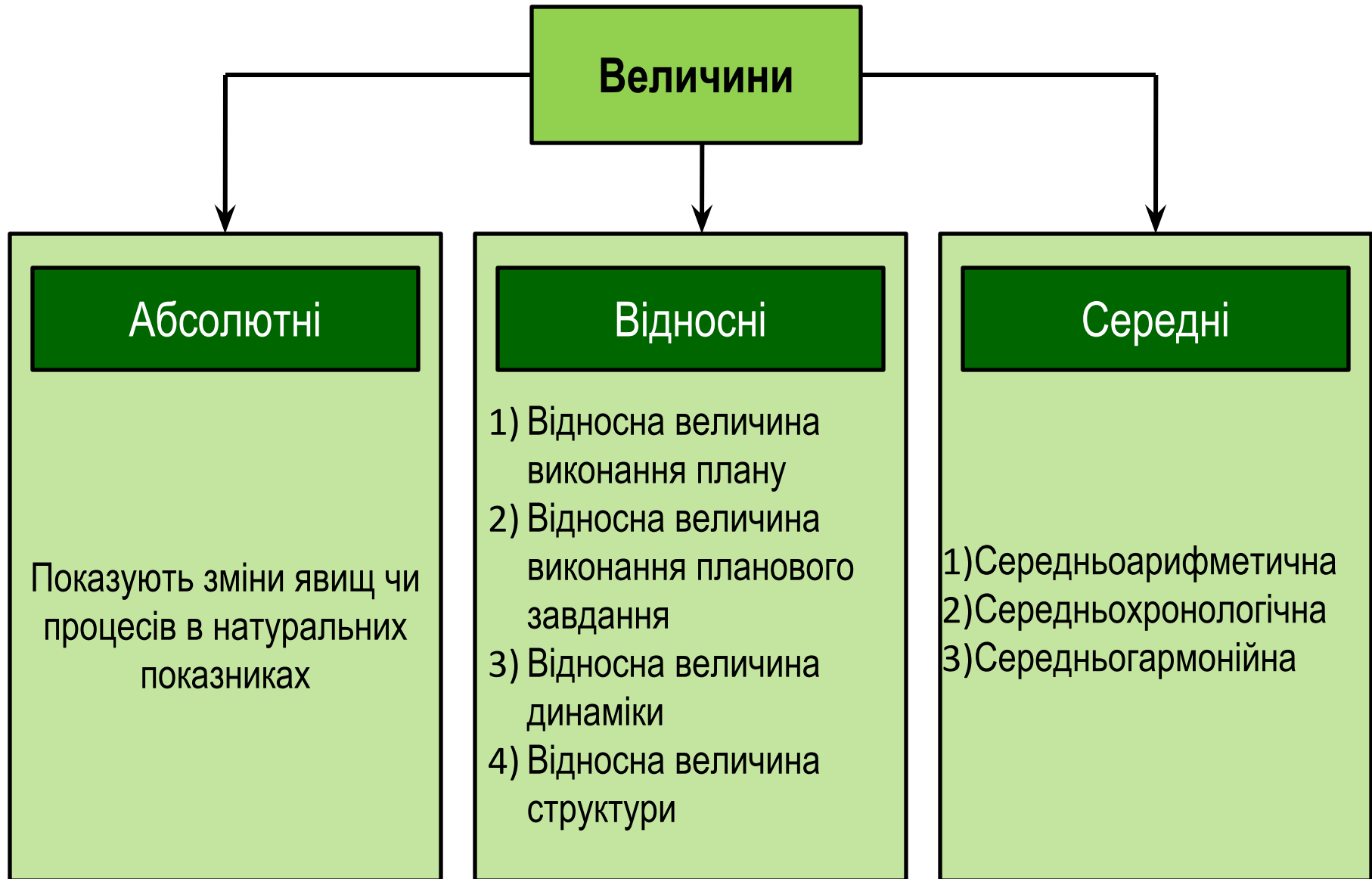
Систематизація

- дослідження результатів діяльності та причин у їх взаємозв'язках

Узагальнення

- метод виділення загальних рис тенденцій розвитку

2. Величини, що використовуються в економічному аналізі

Відносні величини:

Відносна величина виконання плану

(застосовується для оцінки рівня виконання встановленого завдання)

$$ВВ_{в.п.} = \frac{\text{фактичні дані за період}}{\text{планові дані за період}} * 100\%$$

Відносна величина виконання планового завдання

(визначає напруженість планового завдання майбутнього періоду)

$$ВВ_{\text{викон.план.завд.}} = \frac{\text{Планові дані майбутнього періоду}}{\text{Фактичні дані минулого періоду}} * 100\%$$

Відносна величина динаміки

(визначає тенденцію зростання або спадання будь-якого явища)

$$ВВ_{\text{динаміки}} = \frac{\text{Фактичні дані майбутнього періоду}}{\text{Фактичні дані минулого періоду}} * 100\%$$

Відносна величина структури

(показує питому вагу кожної частини сукупності у загальному обсязі)

$$ВВ_{\text{структури}} = \frac{\text{Одна частина сукупності}}{\text{Вся сукупність}} * 100\%$$

Середні величини:

Середньоарифметична величина

проста

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + x_3}{n} = \frac{\sum x}{n}$$

зважена

$$\bar{x} = \frac{x_2 f_2 + x_3 f_3 + x_4 f_4 + x_5 f_5}{f_2 + f_3 + f_4 + f_5} = \frac{\sum x f}{\sum f}$$

Середньогармонійна величина

проста

$$\bar{x} = \frac{n}{\sum \frac{1}{x}}$$

зважена

$$\bar{x} = \frac{\sum m}{\sum \frac{m}{x}}$$

Середньохронологічна величина

$$\bar{x} = \frac{\frac{x_1}{2} + x_2 + x_3 + \dots + \frac{x_n}{2}}{n - 1}$$

3. Способи обробки економічної інформації

Традиційні

- Групування
- Порівняння
- Відносних та середніх величин
- Графічний

Детермінованого факторного аналізу

- Ланцюгових підстановок (елімінування)
- Абсолютних різниць
- Відносних різниць
- Індексний
- Пропорційного ділення

Стохастичного факторного аналізу

- Кореляційний аналіз
- Дисперсійний аналіз
- Компонентний аналіз

4. Поняття “моделювання” та “модель”.

Типи факторних моделей

Факторний аналіз – методика комплексного вивчення та вимірювання впливу факторів на величину результативного показника.

Основне завдання факторного аналізу:

моделювання взаємозв'язків між результативним показником та факторним, які визначають його величину.

Моделювання – метод пізнання, за допомогою якого створюється умовний образ (модель) об'єкта дослідження.

Суть моделювання:

передача у формі конкретного математичного рівняння взаємозв'язку факторів та результату.

Модель – економіко-математична формула.

Типи факторних моделей:

Адитивні – моделі, в яких результативний показник являє собою алгебраїчну суму декількох факторних.

$$y = x_1 + x_2$$

Мультиплікативні – моделі, в яких результативний показник являє собою добуток декількох факторних.

$$y = x_1 * x_2$$

Кратні – моделі, в яких результативний показник являє собою відношення декількох факторних.

$$y = \frac{x_1}{x_2}$$

Змішані – моделі, які поєднують властивості всіх попередніх типів.

Адитивно-мультиплікативна

$$y = (x_1 + x_2) * x_3$$

Адитивно-кратна

$$y = \frac{x_1 + x_2}{x_3}$$

Мультиплікативно-кратна

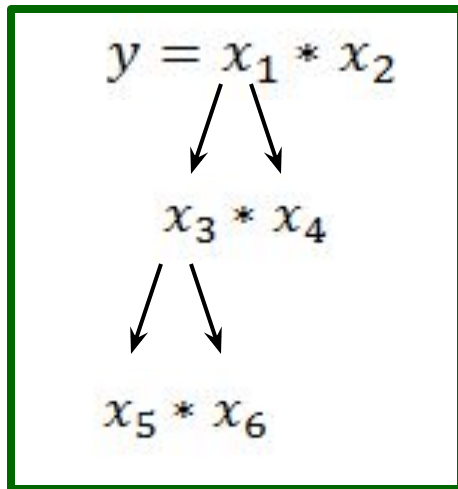
$$y = \frac{x_1 * x_2}{x_3}$$

5. Способи перетворення факторних моделей

Спосіб перетворення адитивних і мультиплікативних факторних моделей

Спосіб розчленування:

деталізація одного або декількох факторних на складові

Способи перетворення кратних факторних моделей

1) Спосіб подовження чисельника:

шляхом заміни чисельника вихідної моделі на суму однорідних показників

$$y = \frac{x_1}{x_2} = \frac{a + b + c}{x_2} = \frac{a}{x_2} + \frac{b}{x_2} + \frac{c}{x_2} = A + B + C$$

Результат:

з кратної вихідної моделі утворилася адитивна

Приклад:

$$C_{\text{од.прод}} = \frac{C_{\text{загал}}}{\text{к-ть}} = \frac{\text{МВ} + \text{ЗП} + \text{В} + \text{А} + \text{ЗВВ}}{\text{к-ть}} = \frac{\text{МВ}}{\text{к-ть}} + \frac{\text{ЗП} + \text{В}}{\text{к-ть}} + \frac{\text{А}}{\text{к-ть}} + \frac{\text{ЗВВ}}{\text{к-ть}} =$$

= матеріаломісткість + трудомісткість + фондомісткість + частка ЗВВ

2) Спосіб формального розкладу:

знаменник вихідної моделі замінюють на суму або добуток складових

$$y = \frac{x_1}{x_2} = \frac{x_1}{a + b + c} = \frac{x_1}{x_2}$$

Результат:

у кінці перетворення одержуємо ту ж саму модель, що і була вихідна

Приклад:

$$\text{Рентабельність} = \frac{\text{Пб}}{\text{С}} = \frac{\text{Пб}}{\text{МВ} + \text{ЗП} + \text{В} + \text{А} + \text{ЗВВ}} = \frac{\text{Пб}}{\text{С}}$$

3) Спосіб розширення:

шляхом множення чисельника і знаменника вихідної моделі на однаковий показник

$$y = \frac{x_1}{x_2} = \frac{x_1 * c}{x_2 * c} = \frac{x_1}{c} * \frac{c}{x_2} = A * C$$

Результат:

з кратної вихідної моделі одержуємо мультиплікативну

Приклад:

$$PB = \frac{ВП}{ЧР} = \frac{ВП * d}{ЧР * d} = \frac{ВП}{d} * \frac{d}{ЧР} = \text{денний виробіток} * \frac{\text{кількість днів}}{\text{днів}}$$

4) Спосіб скорочення:

полягає у діленні чисельника і знаменника на один і той самий показник

$$y = \frac{x_1}{x_2} = \frac{x_1 : p}{x_2 : p} = \frac{x_1}{p} : \frac{p}{x_2} = \frac{A}{B}$$

Результат:

з кратної вихідної моделі одержуємо нову кратну модель, але вже з іншим набором факторних

Приклад:

$$\Phi_B = \frac{ВП}{ОВР} = \frac{ВП : ЧР}{ОВР : ЧР} = \frac{B_{гр}}{\Phi_{оз}}$$